

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2CdoR/8/2024
Identifikačné číslo spisu:	3722202309
Dátum vydania rozhodnutia:	30.01.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Viera Nevedelová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:3722202309.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členiek senátu JUDr. Márie Trubanovej, PhD. a JUDr. Aleny Adamcovej, v právnej veci starostlivosti súdu o maloletú D. C., nar. Q., bytom u matky, zastúpenú kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Považská Bystrica, dieťa rodičov - matky N. O., nar. Q., bytom Z., právne zastúpenej advokátkou JUDr. Annou Kubovičovou, so sídlom Považská Bystrica, Tatranská 300/8, IČO: 35 658 011 a otca O. C., nar. Q., bytom A., právne zastúpeného advokátkou JUDr. Katarínou Filipovičovou, so sídlom Žilina, Vajanského 2786/2, IČO: 44 376 685, o návrhu otca na úpravu práv a povinností vo vzťahu k maloletému dieťaťu, vedenej na Okresnom súde Trenčín pod sp. zn. PB-13P/38/2022, o dovolaní otca proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 28. februára 2024 sp. zn. 13CoP/8/2024, takto

rozhodol:

I. Dovolanie z a m i e t a .

II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

I.

Konanie pred súdom prvej inštancie

1. Okresný súd Trenčín (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 29. septembra 2023 č. k. PB-13P/38/2022-124

- zamietol návrh otca na zverenie maloletej do striedavej osobnej starostlivosti (výrok I.),

- zmenil rozsudok Okresného súdu Považská Bystrica z 23. septembra 2020 č. k. 13P/15/2020-92 (výrok II.) tak, že:

Počas letných prázdnin toho-ktorého roka bude prebiehať styk osobitným režimom tak, že otec je oprávnený stýkať sa s maloletou počas letných prázdnin prvý a druhý týždeň v mesiaci júl a prvý a druhý týždeň v mesiaci august. Otec si prvý deň toho-ktorého týždňa maloletú o 10:00 hod. vyzdvihne pred bydliskom matky a posledný deň toho-ktorého týždňa maloletú o 18:00 hod. pred bydliskom matky matke odovzdá.

Počas vianočných sviatkov bude prebiehať styk osobitným režimom, a to tak, že otec je oprávnený sa stýkať s maloletou každý párny rok od 23. 12. od 10:00 hod., kedy si maloletú spred bydliska matky prevezme do 26. 12. do 10:00 hod., kedy maloletú matke v jej bydlisku odovzdá a od 30. 12. párny rok od 10:00 hod., kedy si maloletú spred bydliska matky prevezme do 02. 01. do 10:00 hod., kedy maloletú matke v jej bydlisku odovzdá.

Otec je oprávnený sa stýkať s maloletou každý nepárny rok od 26. 12. od 10:00 hod., kedy si maloletú spred bydliska matky prevezme do 30. 12. do 10:00 hod., kedy maloletú matke v jej bydlisku odovzdá a od 02. 01. nepárny rok od 10:00 hod., kedy si maloletú spred bydliska matky prevezme do 05. 01. do 10:00 hod., kedy maloletú matke v jej bydlisku odovzdá.

- V ostatnom zostal rozsudok Okresného súdu Považská Bystrica z 23. septembra 2020 č. k. 13P/15/2020-92 nezmenený,

- zároveň rozhodol (výrok III.), že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

2. Súd prvej inštancie v odôvodnení rozsudku podrobne uviedol priebeh konania (v rámci ktorého od pojednávania uskutočneného dňa 11. 04. 2023 rodičia vykonávali striedavú osobnú starostlivosť v týždňových intervaloch tak, že otec si maloletú prevzal od matky v piatok a nasledujúci týždeň v piatok ju matke odovzdal) a vykonaných dôkazov, poukázal na potrebu hodnotenia a stanovenia najlepšieho záujmu dieťaťa vo svetle špecifických okolností konkrétneho dieťaťa s poukazom na čl. 3, čl. 9 ods. 3 Dohovoru o právach dieťaťa, ods. 2 a 3 čl. 24 Charty základných práv Európskej únie, čl. 5 veta prvá, § 24 ods. 4, § 26 a § 36 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine (ďalej ako „ZoR“).

V bodoch 12. až 17. podrobne uviedol podstatný obsah výpovedí oboch rodičov a maloletého dieťaťa vykonaného znaleckého posudku, správy kolízneho opatrovníka, správy a výpovede psychologičky O. a znalkyne PhDr. Marty Halašovej.

V bodoch 26. a 27. odôvodnenia rozsudku poukázal na to, že „O existencii zákonného práva otca ako rodiča, rovnocenne s matkou sa podieľať na starostlivosti o dieťa a tiež s ním byť v plnohodnotnom kontakte nemožno pochybovať, reálne je potrebné si však uvedomiť, že tento ideálny stav je v princípe možné dosiahnuť len v úplnej rodine, kde spolu žijúci rodičia, vytvárajú dieťaťu domov a vo vzájomnej zhode rovnocenne participujú na starostlivosti o dieťa a jeho výchove, o ktorý prípad však v posudzovanej veci nejde. Dôsledkom odlúčenia (rozvodu) rodičov dieťaťa, k čomu došlo aj v konkrétnostiach danej veci, býva zvyčajne nastolený taký faktický stav, ktorý z povahy veci znemožňuje dosiahnutie takéhoto ideálneho modelu pokiaľ ide o napĺňanie práv nielen rodičov, ale tiež mal. dieťaťa. Primárnou úlohou oboch rodičov by malo byť, aby sa vzhľadom na záujem maloletého dieťaťa svojím konaním približovali k stavu, aby riešenie akéhokoľvek problému, nezhody v oblasti výkonu ich rodičovských práv, či snahy o realizáciu ich vlastných predstáv týkajúcich sa dieťaťa, boli vo všetkých aspektoch v záujme dieťaťa, aby títo pred ním nefavorizovali vlastné záujmy či predstavy o realizácii svojich oprávnení, pretože každý rodič by si mal byť vedomý toho (ako to vo svojom Náleze zdôraznil tiež Ústavný súd Českej republiky sp. zn. I. ÚS 266/10 z 18. augusta 2010), že „... prioritou záujmu dieťaťa platí okrem iného preto, že dôsledky ignorovania záujmu dieťaťa sa v jeho sfére (v jeho živote, či už v súčasnosti alebo v budúcnosti) prejavujú intenzívnejšie negatívne, ako v živote rodiča ako človeka dospelého; dieťa totiž nie je „hotová“ silná osobnosť a nie je schopné sa s uvedenou situáciou vysporiadať, takže často si nesie psychické traumy po celý život ...“ Bez ohľadu na to, aký dlhý čas uplynul od rozchodu rodičov aj v okolnostiach danej veci, bolo by iluzórnym sa domnievať, že taká zásadná zmena v živote rodiny, ako je jej definitívny rozpad a v princípe absencia jedného rodiča na každodennom živote dieťaťa, by nemala priamy dopad na jednej strane, či už na dieťa samotné, či na následný výkon rodičovských práv a povinností vo vzťahu k mal. dieťaťu zo strany jednotlivých rodičov a tiež, že ktorémukoľvek dieťaťu bez ohľadu na jeho vek, vo svetle jeho minimálne emocionálnych potrieb, by mohol byť takýto stav na prospech, že by dieťa nestresoval, pričom nie je významným, do akej miery si to aj samotné dieťa uvedomuje, v každom prípade však aj v rovine podvedomej nemožno hovoriť o priaznivých dôsledkoch na jeho duševný stav, vo svetle čoho je potrebné nahliadať aj na každú dieťaťa sa týkajúcu zásadnú okolnosť (zmenu) v jeho živote. Prioritným pre rodičov, a tiež súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností vzhľadom na vek a záujem mal. dieťaťa, je zabezpečiť mu podmienky pre ďalší zdravý a psychický vývoj, čo je možné dosiahnuť len eliminovaním preň stresujúcich momentov (situácií), bez ohľadu na to, ktorý rodič na ich vzniku väčšou mierou participuje. Pri rozhodovaní o výchovnom modeli treba vždy vziať do úvahy, ktorý z rodičov sa o dieťa

doteraz osobne staral, dbal o jeho citovú a rozumovú výchovu a v podstate predstavoval pre dieťa ústrednú osobu, ku ktorej je citovo pripútaný, a ktorej dlhodobá neprítomnosť je pre neho frustrujúca.“

3. Po vykonanom dokazovaní súd prvej inštancie dospel k záveru, že návrh otca na zverenie maloletej do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov bolo potrebné zamietnuť, nakoľko nie je v záujme maloletej. Tento záver odôvodnil v bodoch 28. až 31. rozsudku:

„28. Súd sa priklonil k záverom vysloveným znalkyňou ako aj s názorom psychologičky, v ktorých obe vyslovili, že v súčasnosti nie je režim SOS pre maloletú vhodný, a to vzhľadom na psycho-sociálny vývin a vzťah maloletej k obom rodičom. Psychický stav maloletej je destabilizovaný vnímaním antagonizmov medzi rodičmi, a pravdepodobným prežívaním ich zámerného aj nezámerného tlaku na jej lojalitu s rodičmi aj s manželom matky, čo má negatívny dopad na vzdelávanie maloletej v škole aj na jej telesné zdravie. Maloletá sa naučila, že mala by robiť to, čo sa od nej očakáva (resp. to, čo od nej očakávajú rodičia), ale svoje emócie, a to ako to naozaj prežíva, sa naučila skrývať a držať ich v sebe. Vzťah maloletej k obom rodičom je nepochybne ovplyvnený faktom, že od svojho útleho veku býva so svojou matkou a jej manželom, a že v novej rodine matky vyrastá aj jej mladšia sestra, a preto k tejto rodine viac inklinuje a cíti sa v nej v bezpečí. Vzťah maloletej s otcom komplikuje zjavná tendencia matky nahradiť biologického otca svojím terajším manželom (maloletá je vedená k tomu, aby matkinho manžela oslovovala tatinko) a biologického otca maloletej vytesňovať. Je potrebné si na strane otca uvedomiť, že dieťa si stav odluky rodičov neprivedilo, ani zaň nenesie zodpovednosť a znáša len dôsledky konania dospelých, preto je potrebné mu aj za cenu nerealizovania vlastných predstáv rodiča, vytvoriť také prostredie a podmienky jeho ďalšieho života, ktoré vytvoria predpoklady pre možnosť postupného zharmonizovania aktuálne zjavne narušenej psychickej rovnováhy maloletého dieťaťa s cieľom ochrániť ho pred možným nepriaznivým progresívnym vývojom jeho zdravotného stavu, a to či už v rovine fyzickej, alebo psychickej. Aktuálne bez ohľadu na to, aké má otec predstavy, je potrebné preferenčne prihliadnuť na to, že je potrebné chrániť maloletú, v kolízii s čím bezvýznamné sú tvrdenia otca o tom, že je potrebné u nej nastoliť nejaký určitý pevný režim (ktorý už bol v podstate nastolený, a to rozhodnutím Okresného súdu Považská Bystrica z 23. 09. 2020 č. k. 13P/15/2020-92, právoplatným dňa 24. 09. 2020). V tomto štádiu tak súd považuje za kľúčové zapracovať na vzájomnom vzťahu rodičov maloletej a to prostredníctvom rodičovskej terapie a poradenstva (od ktorého možno očakávať, že pozitívnym dôsledkom bude tiež stabilizovanie psychického stavu maloletej) s cieľom lepšie porozumieť svojmu prežívaniu a vývinovým potrebám maloletej dcéry, a pochopiť a rozvinúť u seba aspekty zodpovedného rodičovstva.

29. Súd uvádza, že nesúhlasí s argumentáciou otca a kolízneho opatrovníka, že SOS, ktorú maloletá od posledného pojednávania vyskúšala, bola pre maloletú priaznivá. To, že maloletá túto SOS zle znášala, je možné vyvodiť aj zo správy psychologičky O., ktorá jasne uviedla, že neodporúča tento model u maloletej vzhľadom na jej vnútorné psychické prežívanie. Maloletá podľa psychologičky na režim, ktorý jej bol nastavený, nereagovala emočne dobre a strácala v ňom, dokonca začala byť nahnevaná, že jej vôľu rodičia vôbec nerešpektujú. Súd je presvedčený, že tento záver nie je ten, ktorý by mal byť podkladom pre nariadenie SOS, ale skôr podkladom pre zamyslenie sa pre rodičov v súvislosti s ich rodičovskými kompetenciami. Súd zároveň uvádza, že postoj kolízneho opatrovníka, ktorý by mal obhajovať záujmy maloletého dieťaťa je pre súd viac ako prekvapivý, keďže jeho zmena názoru (do posledného pojednávania bol kolízny opatrovník kategoricky proti SOS) vychádza z jedinej návštevy u otca, absolútneho nekonzultovania psychologických záverov so psychologičkou, pričom kolízny opatrovník je s ňou v pravidelnom kontakte, a zároveň nedostatočného vysvetlenia zmeny svojho názoru na pojednávaní.

30. Súd taktiež uvádza, že argumentácia otca a jeho právnej zástupkyne, že z rodičovskej terapie nie je žiadny výstup, pretože sa psychologička nedržala pokynov znalkyne, je z pohľadu súdu zavádzajúca. Psychologička jasne na pojednávaní uviedla, že na priebehu terapie sa dohodla s rodičmi, a že samotní rodičia trvali na tom, aby sa terapia realizovala tak, ako sa vzájomne dohodli. Zároveň súd podotýka, že na súd od začatia terapie neprišla žiadna sťažnosť na postup psychologičky alebo návrh na prehodnotenie postupu súdu v súvislosti s rodičovskou terapiou. Taktiež znalkyňa na pojednávaní uviedla, že síce výstup psychologičky formálne nespĺňa požadované parametre, avšak to ešte neznamená, že dieťa a jeho prežívanie nezhodnotila psychologička správne. Je možné ešte poznamenať, že keby rodičia mali taký eminentný záujem na rodičovskej terapii, tak vzhľadom na to, že aj tak si túto

terapiu platia samostatne, tak by hľadali (keby boli nespokojní so psychologickou) riešenie a už dávno by takúto terapiu v súvislosti so závermi znalkyne uskutočnili, keďže jej výstup mali už v roku 2022.

31. Právna zástupkyňa otca argumentovala tým, že v danom prípade nemožno súdne rozhodnutie opierať o názor maloletého dieťaťa, ktorý je ovplyvnený zo strany matky, čím nie je splnená požiadavka slobody názoru maloletého dieťaťa. Ďalej sa domnievala, že maloletá nedisponuje takou rozumovou a vôľovou vyspelosťou, aby bola schopná posúdiť následky svojej výpovede pred tretími osobami, preto jej názor nie je určujúci. Súd k tomuto uvádza, že právna zástupkyňa otca si veľmi zjednodušujúco vyložila rozhodnutie a postup súdu. Súd svoje rozhodnutie nezaložil iba na posúdení názoru maloletého dieťaťa (ktorý môže byť ovplyvnený), aj keď si jeho názor samozrejme vypočul. Súd svoje rozhodnutie založil na psychickom prežívaní dieťaťa, ktoré bolo zhodnotené dvoma odborníkmi, ktoré posudzovali XY podobných prípadov, a teda vedia určiť, či pre konkrétne dieťa a jeho psychiku je vhodná SOS alebo nie. Je veľmi zjednodušené uviesť súdu nejaké judikáty, kde bola SOS nariadená a tvrdiť, že je to pre maloletú najvhodnejšie. Súd je toho názoru, že žiadny judikát nedokáže zodpovedať otázku v tak delikátnej veci ako je vhodnosť SOS pre konkrétne dieťa. Každé dieťa je potrebné posudzovať individuálne a dospieť k takému rozhodnutiu, aby dieťa nemalo poškodenú psychiku, alebo aby pre rozhodnutie súdu nezačalo odmietať jedného z rodičov. Práve preto je konanie o SOS väčšinou zdĺhavé a žiada sa o názor odborníkov v tejto oblasti. Súd ďalej uvádza, že svoj názor založil, okrem iného, aj na postoji rodičov, ktorí doteraz v rodičovskej terapii nespravili žiadny pokrok. Od záverov znalkyne uplynul takmer rok a súdu nebol predložený žiadny dôkaz o snahe rodičov takúto terapiu absolvovať. Podľa názoru súdu obidvaja rodičia nepochopili veľmi dôležitý fakt, a to ten, že najskôr musia svoj postoj zmeniť oni a až potom žiadať zmenu postoja od samotného dieťaťa.“

4. Prvoinštančný súd na druhej strane považoval za potrebné návrhu otca čiastočne vyhovieť, a to v požadovanom rozšírení styku s maloletou počas letných prázdnin, vianočných a novoročných sviatkov.
II.

Konanie o odvolaní

5. Krajský súd v Žiline (ďalej aj „odvolací súd“) rozsudkom z 28. februára 2024 č. k. 13CoP/8/2024-170 rozhodol o odvolaní otca tak, že rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a žiadnemu z účastníkov konania nepriznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

6. Odvolací súd konštatoval (bod 11. odôvodnenia jeho rozsudku), že súd prvej inštancie postupoval správne, keď v súlade s § 26 ZoR skúmal, či od poslednej úpravy rodičovských práv a povinností došlo medzi účastníkmi k takej zmene pomerov, ktorá odôvodňuje zmenu výchovného prostredia pre maloletú. Súd prvej inštancie v tomto smere podľa odvolacieho súdu vykonal i dostatočné dokazovanie a vyvodil z neho správny záver o potrebe zamietnuť návrh otca na zverenie maloletej do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov. Z odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie podľa odvolacieho súdu je zrejmé, z ktorých konkrétnych skutočností súd prvej inštancie pri rozhodovaní vychádzal ako aj to, akými úvahami sa riadil, čo aj podrobne zdôvodnil v odsekoch 26. až 31. rozsudku, s ktorými dôvodmi sa odvolací súd v celom rozsahu stotožnil (§ 387 ods. 2 CSP).

7. Poukázal na to, že novela Zákona o rodine vykonaná zákonom č. 217/2010 Z. z., zaviedla do rodinného práva inštitút striedavej osobnej starostlivosti. Predpokladmi na rozhodnutie súdu o striedavej osobnej starostlivosti, ktoré musia byť splnené kumulatívne, sú jednoznačný záujem dieťaťa na zverení do osobnej striedavej starostlivosti obidvoch rodičov, lepšia možnosť zaistenia potrieb dieťaťa pri tomto spôsobe osobnej starostlivosti ako pri výlučnej osobnej starostlivosti jedného z rodičov a napokon i samotný postoj maloletého dieťaťa. Inými slovami, objektívnym explicitne stanoveným zákonným kritériom pre rozhodnutie vo veci maloletého je „záujem maloletého dieťaťa“, čo korešponduje s podstatou a účelom základného práva maloletého na rodičovskú výchovu a starostlivosť. Najlepší záujem dieťaťa je však pojmom pružným a adaptabilným. Treba ho prispôbovať podľa konkrétnej situácie dotknutého dieťaťa alebo detí, zohľadniť pritom ich osobný kontext, situáciu a potreby. Model striedavej starostlivosti síce možno vo všeobecnosti považovať za model, ktorý je v záujme maloletých detí, neplatí to však absolútne. I keď striedavá starostlivosť má svoje pozitíva pri zachovaní rovnocenného vzťahu dieťaťa s rodičmi, na čo poukazoval i otec v odvolacom konaní, je nutné

uvedomiť si, že prináša aj zvýšené nároky na psychiku dieťaťa, ale aj rad požiadaviek na rodičov. Neustála výmena prostredia, v ktorom dieťa vyrastá, môže mať okrem pozitívnych vplyvov aj negatívne vplyvy, keďže dieťa si takúto formu výchovy berie ako vzor do života, a pri niektorých povahách detí sa táto nejednotnosť, resp. nestálosť prostredia môže odraziť aj na ich psychickom vývine tak, ako to napokon vyplynulo i zo záverov znaleckého dokazovania v prejednávanej veci, na ktoré správne poukázal i súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozsudku, a z ktorých vyplynulo, že režim striedavej osobnej starostlivosti pre maloletú nie je v súčasnej dobe vhodný vzhľadom na psycho-sociálny vývin maloletej, ktorý psychický stav je destabilizovaný vnímaním antagonizmu medzi rodičmi a pravdepodobným prežívaním ich zámerného i nezámerného tlaku na jej lojalitu zo strany rodičov, resp. i manžela matky, čo má negatívny dopad na vzdelávanie maloletej v škole, ako aj na jej ďalší psychický vývoj.

8. Podľa názoru odvolacieho súdu (bod 13. jeho rozsudku) v prejednávanej veci je potrebné poukázať aj na Článok 3 Dohovoru o právach dieťaťa, ktorý reflektuje skutočnosť, že akokoľvek možno považovať za prirodzené a žiadúce, aby dieťa bolo vychovávané svojimi rodičmi, nemožno odhliadnuť od toho, že i dieťa samotné je bytosťou jedinečnou, obdarenou neodňateľnými, nescudziteľnými a nezrušiteľnými základnými právami a slobodami, teda bytosťou, ktorej by sa malo dostať pri jej vývine toho najlepšieho a ako taká má právo i na primeraný názor zodpovedajúci jeho veku, na ktorý súd musí pri rozhodovaní prihliadnuť. Bezvýhradné nerešpektovanie akéhokoľvek názoru maloletého dieťaťa primeraného jeho veku môže mať, a spravidla aj má, nepriaznivý vplyv na jeho vývoj, a preto i súd prvej inštancie postupoval správne, keď v konaní vypočul maloletú D., ktorá je vo veku XX rokov a pri rozhodovaní na túto skutočnosť prihliadol.

9. Tak, ako to napokon konštatuje i súd prvej inštancie, je zrejmé, že maloletá je výrazne ovplyvňovaná prostredím, v ktorom v súčasnosti žije (rodina matky, kde trávi čas so svojou sestrou), ale takýto stav si sama neprivodila, a preto s prihliadnutím na dobu trvania tejto konkrétnej situácie (maloletá prakticky od narodenia vyrastá s matkou) i odvolací súd v súlade s názorom súdu prvej inštancie dospel k presvedčeniu, že zverenie maloletej do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov v súčasnosti nie je v záujme maloletého dieťaťa (bod 14. odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu).

10. Na druhej strane súd prvej inštancie správne prihliadol i na právo otca podieľať sa primeraným spôsobom na výchove maloletej, keď rozšíril jeho styk s maloletou počas letných prázdnin a vianočných sviatkov.

11. Pokiaľ otec vo svojom podaní z 15. 02. 2024 doručenom Krajskému súdu v Žiline dňa 20. 02. 2024 poukazoval na právoplatnosť a vykonateľnosť napadnutého rozsudku v časti úpravy styku, na túto okolnosť odvolací súd nemohol prihliadnuť, keďže sa jedná o súvisiaci výrok so zamietajúcim výrokom týkajúcim sa zverenia maloletej do striedavej osobnej starostlivosti (pokiaľ by odvolací súd vyhovel odvolaniu otca a zveril dieťa do striedavej osobnej starostlivosti, výrok o úprave styku by stratil svoje opodstatnenie) a v zmysle § 65 CMP musel preskúmať i tento výrok napadnutého rozsudku. Výrok o úprave styku otca s maloletou dcérou teda nemohol nadobudnúť právoplatnosť a vykonateľnosť aj napriek tomu, že takúto právoplatnosť by súd prvej inštancie na rozhodnutí nesprávne vyznačil.

III.

Dovolanie

12. Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podal otec (ďalej aj ako „dovolateľ“) dovolanie, ktorého prípustnosť odôvodnil poukazom na § 420 písm. f) CSP. Nesprávnosť rozsudku odvolacieho súdu spočíva podľa dovolateľa v tom, že mu súd nesprávnym procesným postupom znemožnil uskutočňovať jeho procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. K vade zmätocnosti došlo podľa dovolateľa v dôsledku toho, že odôvodnenie napadnutého rozsudku nemá zákonom stanovené náležitosti, je nepreskúmateľné, arbitrárne.

13. Dovolateľ vzhliadol porušenie práva na spravodlivý proces v tom, že odvolací súd sa nevysporiadal

riadne s podstatnými odvolacími argumentami otca a potvrdil prvoinštančné rozhodnutie, opomínajúc podstatné okolnosti danej veci. Samotné odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu považuje dovolateľ za všeobecné, vágne a nepresvedčivé, pretože odvolací súd neposudzoval danú vec s prihliadnutím na všetky podstatné skutočnosti, ktoré boli v rámci prvoinštančného konania zistené a mali zásadný vplyv pre rozhodnutie.

14. Napadnuté rozhodnutie podľa dovolateľa nevychádza zo správneho posúdenia veci, čím došlo k porušeniu práv otca a záujmu maloletého dieťaťa ako prvoradého kritéria vo veciach starostlivosti súdu o maloleté deti.

15. Odvolací súd sa podľa dovolateľa žiadnym spôsobom nevyjadril k jeho zásadným odvolacím argumentom, a to, že:

15.1. prvostupňový súd neprihliadol na prístup k výchove maloletej zo strany matky, jej benevolenciu, ale najmä zjavnú tendenciu vytesňovať biologického rodiča a nahradiť ho súčasným manželom, čo bolo potvrdené znaleckým posudkom č. 72/2022 vypracovaným PhDr. Martou Halašovou, PhD. (ďalej ako „znalecký posudok“), v ktorom na str. 59 uviedla: „Vzťah maloletej s jej biologickým otcom komplikuje zjavná tendencia matky nahradiť biologického otca svojím terajším manželom a biologického otca vytesňovať.“;

15.2. súd pri svojom rozhodovaní nevzal do úvahy širší záujem dieťaťa, ktorým je naplnenie cieľov jeho riadnej výchovy a napriek skutočnosti, že na str. 59 vypracovaného znaleckého posudku sa uvádza: „Maloletá je na podvedomej úrovni nepochybne ovplyvňovaná zo strany svojej matky a pravdepodobne aj jej manžela vo vzťahu k svojmu otcovi.“, odvolací súd na uvedené neprihliadol, ignoroval príčiny destabilizácie psychiky maloletej, ako aj skutočnosť, ktorý z rodičov je za tento stav primárne zodpovedný, hoci by bolo namieste zaoberať sa pod ťarchou zistených skutočností zmenou zverenia v zmysle § 25 ods. 4 ZoR;

15.3. súd sa nevysporiadal so skutočnosťami svedčiacimi v neprospech matky v tom smere, že prakticky od narodenia mal. D. biologického otca z jej života vytesňuje, keď nepovažuje za potrebné rozhodovať o podstatných veciach týkajúcich sa mal. dieťaťa spoločne s otcom, minimálne ho informovať, v dôsledku čoho mal. D. správanie matky zrkadlí, ktorá skutočnosť vyplýva zo str. 60 znaleckého posudku, kde sa uvádza: „Odchod maloletej od matky k otcovi môže byť poznačený neistotou (pokiaľ ide o reakcie matky a matkinho manžela na pobyt maloletej u otca), čo môže spôsobovať neochotu maloletej byť v budúcnosti dlhšie u otca. Maloletá môže len kopírovať matkinu tendenciu umožniť otcovi byť s maloletou dcérou len počas určených víkendov, keďže je vysoko pravdepodobné, že maloletá so svojou matkou lojalizuje.“;

15.4. odvolací súd sa ďalej vôbec nezaoberal možnosťou odlišného intervalu striedania než pôvodne navrhovaný jeden týždeň, pričom zákon iné modely starostlivosti pripúšťa a súčasne, keď priamo na pojednávaní uskutočnenom dňa 29. septembra 2023 sa O., ktorá poskytovala rodine rodinnú terapiu, vyjadrila, že kratší interval by maloletej nerobil nijaký problém;

15.5. odvolací súd taktiež absolútne nezohľadnil skutočnosť, že v priebehu súdneho konania striedavá osobná starostlivosť po dohode oboch rodičov a po intervencii súdu bez akýchkoľvek komplikácií v rozsahu 142 dní prebiehala, a to od 11. apríla 2023 do 31. augusta 2023, pričom na základe uvedeného došlo k zmene pomerov, ktorej prirodzeným a logickým následkom bolo v režime striedavej osobnej starostlivosti pokračovať. Súd však napriek uvedenému obnovil pôvodný stav, čím došlo k ďalšiemu stresovaniu maloletej;

15.6. za zásadnú skutočnosť, odvolacím súdom nezohľadnenú bolo, že ustanovená znalkyňa PhDr. Halašová, PhD., v závere znaleckého posudku (str. 61) odporučila a dokonca pripustila zmenu zverenia ani nie na striedavú osobnú starostlivosť, ale dokonca potenciálne zverenie maloletej do osobnej starostlivosti otca za predpokladu, že tento „bude viac ochotný spolupracovať s druhým rodičom a s odborníkmi, a ktorého pokrok v dosahovaní stanovených princípov od zodpovedného rodičovstva bude preukázateľne výraznejší“;

15.7. odvolací súd sa ďalej nijakým spôsobom nevysporiadal s tým, že nariadená rodičovská terapia u O. neprebiehala v zmysle pokynov znalkyne prezentovaných na str. 60-61 znaleckého posudku. Voľba vlastného metodického postupu, ktorý mimochodom nebol zrejmý z predloženej správy O., čo dovolateľ považoval za svojvoľné konanie z jej strany a poukazovanie na údajnú dohodu rodičov ohľadne priebehu rodičovskej terapie, logicky vnieslo podozrenie z neobjektívneho konania danej psychologičky a nulovej výpovednej hodnoty jej správy z dôvodu, že vedenie rodičovskej terapie, postup a metódy boli plne v rukách psychologičky - odborníka a je neprípustné, aby v tak podstatnej veci psychologička na pojednávaní argumentovala, že postup bol zvolený na žiadosť rodičov - laikov, a aby sa súd s týmto vyjadrením stotožnil. Mimochodom, práve O. sa v roku 2020 vyjadrila, že pre maloletú D. je „prioritná rodina“ nová rodina matky a biologický otec je v podstate až druhoradý. Takýto názor odborníka je z hľadiska morálnych zásad, najlepšieho záujmu maloletého dieťaťa a celkového nahliadania na model doplnenej rodiny absolútne neudržateľný a pred súdom nemôže obstáť;

15.8. odvolací súd taktiež nezobral na zreteľ skutočnosť, že zmena v starostlivosti o maloletú by v danom prípade neznamenal radikálnu zmenu, nakoľko súčasnú úprava styku maloletej s otcom predstavuje oproti striedavej osobnej starostlivosti rozdiel len 3,5 dňa, ktorú skutočnosť potvrdila aj kolízná opatrovníčka. Nemenej významnou je skutočnosť, že maloletá by mala počas týždňa možnosť „zakotviť“, čím by nebola vystavovaná častému baleniu si svojich vecí, zmien domácností, či stresu zo zabudnutia potrebných pomôcok na školské vyučovanie, čo môže byť frustrujúcejšie než celistvý režim každého kalendárneho týždňa počas školského roka v domácnosti jedného alebo druhého rodiča, čo by mohlo zároveň vo výraznej miere prispieť aj k zlepšeniu jej priemerných, miestami podpriemerných školských výsledkov, a tým stabilizovať psychické prežívanie maloletej;

15.9. rovnako nesúhlasil s o záverom odvolacieho súdu vyjadreným v ods. 14 jeho rozhodnutia navodzujúceho dojem, že postupom súdov sa legalizovalo správanie matky, ktoré celkom zjavne destabilizuje psychiku maloletej, prenáša na ňu rodičovskú zodpovednosť, vytesňuje biologického otca z jej života a formuje v jej prežívaní koncept doplnenej rodiny, v ktorej sa biologický otec ocitá až na druhej koľaji, čím ohrozuje jej priaznivý vývin, a aj celú spoločnosť, keďže rodina tvorí základnú bunku spoločnosti

;

15.10. odvolací súd kládol neprimeraný dôraz na názor maloletej s opomenutím skutočnosti vyplývajúcej zo znaleckého posudku (str. 58), že maloletá neprezentuje samostatne a slobodne svoj názor tak, ako to vyžaduje zákon, aby bol relevantným podkladom súdneho rozhodnutia, ale ako svoje vlastné prezentuje názory matky. Zdôraznil, že názor maloletej bolo nutné posudzovať s prihliadnutím na jej vek a rozumovú vyspelosť. Podľa dovolateľa odvolací súd názor maloletej Niny posúdil mechanicky bez toho, aby sa zaoberal tým, či a do akej miery dochádza k jeho skresleniu faktormi, ako sú jeho nezrelosť, závislosť, citové vydieranie, programovanie či korumpovanie. Daná skutočnosť je podľa dovolateľa zásadná.

16. S poukazom na uvedené skutočnosti dovolateľ navrhol dovolaciemu súdu rozsudok odvolacieho súdu zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie.

17. Z vyjadrenia kolízneho opatrovníka k dovolaniu vyplynulo, že sa pridržia svojich predchádzajúcich vyjadrení zo súdneho konania.

18. Matka maloletej vo svojom vyjadrení navrhla dovolanie otca zamietnuť ako nedôvodné.

IV.

Konanie o dovolaní

Podľa § 2 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 2 ods. 2 Civilného mimosporového poriadku na účely tohto zákona sa pojmy žaloba, strana a spor vykladajú ako návrh na začatie konania, účastník konania (ďalej len „účastník“) a konanie podľa tohto zákona, ak z povahy veci nevyplýva inak.

19. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania.

20. Dovolací súd skúmal existenciu dovolateľom uplatneného dovolacieho dôvodu, ktorým je tzv. vada znátočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP. Z ustanovenia § 420 písm. f) CSP vyplýva, že dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

21. Hlavnými znakmi charakterizujúcimi procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP sú zásah súdu do práva na spravodlivý proces a nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov a rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

22. Z hľadiska obsahového (§ 124 ods. 1 CSP) dovolateľ v dovolaní namietal nepreskúmateľnosť rozsudku odvolacieho súdu a jeho nedostatočné odôvodnenie.

Podľa § 393 ods. 2 CSP v odôvodnení rozhodnutia odvolací súd uvedie stručný obsah napadnutého rozhodnutia, podstatné zhrnutie skutkových tvrdení a právnych argumentov strán v odvolacom konaní, prípadne ďalších subjektov, ktoré dôkazy v odvolacom konaní vykonal a ako ich vyhodnotil, zistený skutkový stav a právne posúdenie veci, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax; ustanovenia § 387 ods. 2 a 3 tým nie sú dotknuté. Odôvodnenie rozhodnutia senátu obsahuje aj pomer hlasov, akým bolo rozhodnutie prijaté.

Podľa § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Podľa § 387 ods. 2 CSP ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Podľa § 387 ods. 3 CSP odvolací súd sa v odôvodnení musí zaoberať aj podstatnými vyjadreniami strán

prednesenými v konaní na súde prvej inštancie, ak sa s nimi nevysporiadal v odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie. Odvolací súd sa musí v odôvodnení vysporiadať s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní.

23. K námietkam otca týkajúcim sa nedostatkov odôvodnenia dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu treba uviesť, že právo na istú kvalitu súdneho konania, ktorého súčasťou je aj právo strany sporu na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces. Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva aj z rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky vyplýva, že základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy aj právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v sebe zahŕňajú aj právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia (II. ÚS 383/2006). Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový (skutočný) stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nepopierajú zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces, nie sú svojvoľné, neudržateľné, ani prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov. Ústavný súd Slovenskej republiky vo svojej judikatúre opakovane zdôraznil, že nezávislosť rozhodovania všeobecných súdov sa má uskutočňovať aj v ústavnom a zákonnom procesnoprávnom rámci, ktorý predstavujú predovšetkým princípy riadneho a spravodlivého procesu. Z odôvodnenia súdneho rozhodnutia musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. Všeobecný súd by mal vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení rozhodnutia dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť, teda na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí rovnako ako závery, ku ktorým na ich základe dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé. Všeobecný súd musí súčasne vychádzať z materiálnej ochrany zákonnosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov (IV. ÚS 1/2002, II. ÚS 174/04, III. ÚS 117/07, III. ÚS 332/09, I. ÚS 501/11). Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05, II. ÚS 76/07, obdobne Kraska c/a Švajčiarsko z 29. apríla 1993, Séria A, č. 254 - B, str. 49, § 30). Inak povedané, judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva nevyžaduje, aby na každý argument účastníka konania, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - A, s. 12, § 29, Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - B, Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998). Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia však neznamená, že súd musí dať podrobnú odpoveď na každý argument účastníka konania (II. ÚS 76/07).

24. Dokazovanie je časťou občianskeho sporového konania, v ktorej si súd vytvára poznatky potrebné na rozhodnutie vo veci. Hodnotenie dôkazov je činnosť súdu, pri ktorej hodnotí vykonané dôkazy z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie. Aktuálna procesná právna úprava vychádza zo zásady voľného hodnotenia dôkazov, vyplývajúcej z ústavného princípu nezávislosti súdov. Táto zásada, vyplývajúca z čl. 15 základných princípov Civilného sporového poriadku, normatívne rozvinutá v § 191 ods. 1 CSP znamená, že záver, ktorý si sudca z vykonaných dôkazov urobí, je vecou jeho vnútorného presvedčenia a jeho logického myšlienkového postupu, pričom konečné meritórne rozhodnutie musí vykazovať logickú, funkčnú a teleologickú zhodu s priebehom konania.

25. Dovolací súd z obsahu spisu nezistil v postupe súdov nižších inštancií pochybenia alebo vady pri vykonávaní dôkazov ani pri ich hodnotení predstavujúce porušenie práva otca maloletej na spravodlivé súdne konanie. Súd prvej inštancie vykonal všetky dôkazy, relevantné pre riadne zistenie skutkového stavu. Dovolací súd v hodnotení dôkazov súdmi nižších inštancií nezistil pochybenia, ktoré by boli v extrémnom rozpore s obsahom spisu. Iba taká skutočnosť by totiž zakladala odňatie spravodlivosti.

26. Z odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie je dostatočne zrejmé, z ktorých skutočností a dôkazov vychádzal, ako ich pri zisťovaní skutočného stavu vyhodnotil, akými úvahami sa riadil a aké závery zaujal k právnemu posúdeniu najlepšieho záujmu maloletého dieťaťa. Je z neho zrejmé, na akom

základe (znalecký posudok, výpoveď znalkyne ako aj správa psychologičky a jej výpoveď) súd prvej inštalácie dospel k záveru o nevhodnosti rozhodnutia o zmene úpravy práv a povinností rodičov k maloletej v súčasnosti uplatňovaným návrhom na striedavú osobnú starostlivosť, keď je dostatočne zrejmé a zrozumiteľne odôvodnené (okrem iného aj pri zohľadnení ovplyvňovania maloletej, či už vedomého alebo podvedomého), že táto forma úpravy zatiaľ nie je v záujme maloletej, i keď hypoteticky nie je vylúčené, že za splnenia určitých požiadaviek sa plynutím času vhodnou stane. Zohľadnil pritom aj skutočnosť, že forma striedavej osobnej starostlivosti v priebehu konania v určitom časovom úseku prebehla. Taktiež je z neho zrejmé, prečo nepristúpil k úprave striedavej starostlivosti v intervale napr. 5-2-2-5. Súd prvej inštalácie odôvodnil aj to, prečo nepovažoval za opodstatnené námietky otca voči obsahu terapie, ktorú rodičia absolvovali u psychologičky.

27. Odvolací súd v odôvodnení napadnutého rozsudku v súlade s požiadavkou § 393 ods. 2 CSP uviedol stručný obsah rozsudku súdu prvej inštalácie, podstatné zhrnutie skutkových tvrdení a právnych argumentov strán v odvolacom konaní ako aj kolízneho opatrovníka (body 1. až 8. odôvodnenia jeho rozhodnutia). V bode 11. odôvodnenia skonštatoval, že súd prvej inštalácie postupoval správne na zistenie, či od poslednej úpravy rodičovských práv a povinností došlo k zmene, ktorá by odôvodnila zmenu výchovného prostredia vykonal dostatočné dokazovanie a mal za to, že o zamietnutí návrhu na zverenie maloletej do striedavej osobnej starostlivosti rodičov zamietol (§ 387 ods. 1 CSP) rozhodol správne. V celom rozsahu sa stotožnil s odôvodnením rozsudku súdu prvej inštalácie, a preto sa obmedzil na konštatovanie správnosti jeho dôvodov (§ 387 ods. 2 CSP), keď na zdôraznenie správnosti rozhodnutia súdu prvej inštalácie v bodoch 11. až 14. uviedol:

„Novela Zákona o rodine vykonaná zákonom č. 217/2010 Z. z. zaviedla do rodinného práva inštitút striedavej osobnej starostlivosti. Predpokladmi na rozhodnutie súdu o striedavej osobnej starostlivosti, ktoré musia byť splnené kumulatívne, sú jednoznačný záujem dieťaťa na zverení do osobnej striedavej starostlivosti obidvoch rodičov, lepšia možnosť zaistenia potrieb dieťaťa pri tomto spôsobe osobnej starostlivosti ako pri výlučnej osobnej starostlivosti jedného z rodičov, spôsobilosť rodičov vychovávať dieťa, záujem obidvoch rodičov o osobnú starostlivosť o dieťa a napokon i samotný postoj maloletého dieťaťa. Inými slovami, objektívnym explicitne stanoveným zákonným kritériom pre rozhodnutie vo veci maloletého je „záujem maloletého dieťaťa“, čo korešponduje s podstatou a účelom základného práva maloletého dieťaťa na rodičovskú výchovu a starostlivosť. Najlepší záujem dieťaťa je však zároveň pojmom pružným a adaptabilným. Treba ho prispôbovať podľa konkrétnej situácie dotknutého dieťaťa alebo detí, zohľadniť pritom ich osobný kontext, situáciu a potreby. Model striedavej starostlivosti síce možno vo všeobecnosti považovať za model, ktorý je v záujme maloletých detí, neplatí to však absolútne. I keď striedavá starostlivosť má svoje pozitíva pri zachovaní rovnocenného vzťahu dieťaťa s rodičmi, na čo poukazoval i otec v odvolacom konaní, je nutné uviesť si, že prináša aj zvýšené nároky na psychiku dieťaťa, ale aj rad požiadaviek na rodičov. Neustála výmena prostredia, v ktorom dieťa vyrastá, môže mať okrem pozitívnych vplyvov aj negatívne vplyvy, keďže dieťa si takúto formu výchovy berie ako vzor do života, a pri niektorých povahách detí sa táto nejednotnosť, resp. nestálosť prostredia môže odraziť aj na ich psychickom vývine tak, ako to napokon vyplynulo i zo záverov znaleckého dokazovania v prejednávanej veci, na ktoré správne poukázal i súd prvej inštalácie v odôvodnení svojho rozsudku, a z ktorých vyplynulo, že režim striedavej osobnej starostlivosti pre maloletú nie je v súčasnej dobe vhodný vzhľadom na psycho-sociálny vývin maloletej, ktorý psychický stav je destabilizovaný vnímaním antagonizmu medzi rodičmi a pravdepodobným prežívaním ich zámerného i nezámerného tlaku na jej lojalitu zo strany rodičov, resp. i manžela matky, čo má negatívny dopad na vzdelávanie maloletej v škole, ako aj na jej ďalší psychický vývoj.

13. Podľa názoru odvolacieho súdu v prejednávanej veci je potrebné poukázať aj na Článok 3 Dohovoru o právach dieťaťa, ktorý reflektuje skutočnosť, že akokoľvek možno považovať za prirodzené a žiadúce, aby dieťa bolo vychovávané svojimi rodičmi, nemožno odhliadnuť od toho, že i dieťa samotné je bytosťou jedinečnou obdarenou neodhateľnými, nescudziteľnými a nezrušiteľnými základnými právami a slobodami, teda bytosťou, ktorej by sa malo dostať pri jej vývine toho najlepšieho a ako taká má právo i na primeraný názor zodpovedajúci jeho veku, na ktorý súd musí pri rozhodovaní prihliadnuť. Bezvýhradné nerešpektovanie akéhokoľvek názoru maloletého dieťaťa primeraného jeho veku môže mať a spravidla aj má nepriaznivý vplyv na jeho vývoj, a preto i súd prvej inštalácie postupoval správne, keď v konaní vypočul maloletú D., ktorá je vo veku XX rokov a pri rozhodovaní na túto skutočnosť

prihliadol.

14. Tak, ako to napokon konštatuje i súd prvej inštancie, je zrejmé, že maloletá je výrazne ovplyvňovaná prostredím, v ktorom v súčasnosti žije (rodina matky, kde trávi čas so svojou sestrou), ale takýto stav si sama neprivilovala, a preto i odvolací súd s prihliadnutím na dobu trvania tejto konkrétnej situácie (maloletá prakticky od narodenia vyrastá s matkou) v súlade s názorom súdu prvej inštancie dospel k presvedčeniu, že zverenie maloletej do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov v súčasnosti nie je v záujme maloletého dieťaťa.“

28. Doplnenie dôvodov na zdôraznenie správnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie pri konštatácii vecnej správnosti rozsudku súdu prvej inštancie a stotožnení sa s jeho odôvodnením v celom rozsahu (§ 387 ods. 1, 2 CSP), dovolací súd považoval za dostatočné vysporiadanie sa odvolacieho súdu s námietkami otca.

29. Odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu zodpovedá aj základnej (formálnej) štruktúre odôvodnenia, vyplýva z neho (v spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie) vzťah medzi skutkovými zisteniami aj úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. V hodnotení skutkových zistení neabsentuje žiadna relevantná skutočnosť alebo okolnosť. Závery, ku ktorým odvolací súd dospel, sú prijateľné pre právnickú aj laickú verejnosť. Dovolací súd pripomína, že odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemusí odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05). Dovolateľ v dovolaní neuvádza relevantné skutočnosti, ktoré by neboli zistené a vyhodnotené v základnom konaní. Samotná (obsahová) nespokojnosť dovolateľa s dôvodmi napadnutého rozhodnutia a polemika s nimi nepostačuje.

30. Vzhľadom na to, že napadnutým rozsudkom odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie, odôvodnenie oboch rozsudkov v ich organickej jednote ako celku (I. ÚS 259/2018). Dovolací súd dospel k záveru, že rozsudok odvolacieho súdu napadnutý dovolaním otca spĺňa kritériá pre odôvodnenie rozhodnutia v zmysle § 220 ods. 2 CSP v spojení s § 393 ods. 2 CSP, preto ho nemožno považovať za nepreskúmateľný, neodôvodnený, či zjavne arbitrárny (svojvoľný).

31. Z vyššie uvedených dôvodov dovolací súd dovolanie otca, podané z dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP zamietol ako nedôvodné (§ 448 CSP).

32. Dovolací súd o nároku na náhradu trov dovolacieho konania rozhodol v súlade s ustanovením § 453 ods. 1 CSP v spojení s § 2 ods. 1 a § 52 CMP.

33. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.